

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.009/2022/11.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Tomka Ágnes ügyvéd címe

Az alperesek:

I. rendű: I.rendű alperes neve (címe)

II. rendű: II.rendű alperes neve (címe)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

I. rendű alperes képviseletében: dr. Csanálosi Ákos ügyvéd (címe)

II. rendű alperes képviseletében: Dr. Kiss János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss János ügyvéd(címe))

A per tárgya:

Kártérítés és sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 7.M.70.023/2020/132.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

I. r. alperes, 7.M.70.023/2020/134.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

A felperes jövedelempótló járadék megfizetése iránti keresetét elutasítja.

Mellőzi a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek fejenként 198 950 (százkilencvennyolcezer-kilencszázötven) forint, a beavatkozónak 193 882 (százkilencvenháromezer-nyolcszáznyolcvankettő) forint elsőfokú perköltséget.

Az alpereseket és a beavatkozót egyetemlegesen terhelő állam által előlegezett elsőfokú eljárási költséget 110 190 (száztízezer-százkilencven) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási költséget 348 930 (háromszáznegyvennyolcezer-kilencszázharminc) forintra felemeli.

Az alpereseket és a beavatkozót egyetemlegesen terhelő elsőfokú eljárási illetéket 106 110 (százhatézer-egyszázöt) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illetéket 336 030 (háromszázharminchatezer-harminc) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla az I. és II. rendű alpereseket, valamint a beavatkozót, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 31 160 (harmincegyezer-százhatvan) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, valamint a beavatkozót, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a NAV külön felhívására az állam javára 145 731 (száznegyvenötezer-hétszázharmincegy) forint másodfokú eljárási illetéket, míg a fennmaradó 46 020 (negyvenhatezer-húsz) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A II. rendű alperes munkaerő-kölcsönzéssel, az I. rendű alperes közúti jármű - járműmotor alkatrészek gyártásával foglalkozó gazdasági társaság. A felperest a II. rendű alperes kölcsönbe adó munkáltatóként kikölcsönözte az I. rendű alperesnek 2018. január 3-tól.

[2] A felperes kezdetben a differenciál ház csomagolóba volt beosztva, később gépkezelő munkakörben a forgácsoló üzembe került, a munkáját a „cylinder sor” gépein, illetve „a rotor összeszerelő részlegen” végezte, majd visszakerült a „cylinder sorra”. Munkabére órabérben került megállapításra, de az I. rendű alperes teljesítménybér-elemet is meghatározott.

[3] A felperes 2019. június 12-én a cylinder gépsorhoz tartozó két CNC esztergagépet működtetett egyszerre, akként, hogy 180 fokos térfordulatot kivitelezve kellett összehangolnia a mozgását. A megmunkálandó anyagot befogó gép-elemet a munkadarab behelyezése előtt levegőpisztollyal kellett kifújni, illetve a forgács eltávolításához műanyag spatula használata rendelkezésére állt. A munkadarab behelyezését követően a befogó a lábpedál megnyomása után hidraulikusan záródott, ezt követően az ajtó egy gombnyomással becsukódott, majd ezután lehetett az esztergálást elindítani.

[4] A felperes 2019. június 12-én 10 óra 30 perckor a munkadarabot befogó elem levegőpisztollyal történő kifújását követően egy forgács eltávolítása céljából benyúlt a veszélyes térbe, e közben a lábpedálra lépett, aminek következtében az elem bezáródott és a felperes jobb keze második ujjának csúcsi része csonkolódott. A felperest kórházba szállították, sebeit ellátták.

[5] A felperes a balesettel kapcsolatban 2019. június 12-től október 31-ig keresőképtelen állományban volt, ezt követően két hónapig dolgozott, majd ugyancsak a balesettel összefüggésben 2020. január 2-től ismét keresőképtelen állományba került 2020 augusztus 16-ig. E közben 2020. július 23-án az amputációt középperc magasságig vitték. Továbbra is keresőképtelen maradt, 2020. november 24-ig a munkabaleset miatt, innentől 2021. január 24-ig más okból.

[6] A csonkolásos munkabalesetet követően egészségi állapotát 82 %-ban, össz-szervezeti egészségkárosodását 18 %-ban véleményezte a baleseti igény tárgyában eljáró kormányhivatali szerv. A munkabalesettel okozati összefüggésben 8 % üzemi baleseti egészségkárosodás alakult ki nála.

[7] A felperes munkaviszonyát az alperes 2020. január 31-én kelt felmondásával megszüntette azzal az indokkal, hogy a kölcsönvevő a foglalkoztatás alapjául szolgáló munkaerő kölcsönzési szerződés felperesre vonatkozó részét megszüntette.

[8] A felperes a munkaviszonya megszüntetését követő naptól, 2021. január 25-től elhelyezkedett, a korábbinál alacsonyabb jövedelemmel.

A kereset és az ellenkérelem

[9] A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen 2021. január 25-től havi bruttó 110 000 forint kártérítési járadék, 6 000 000 forint sérelemdíj, valamint 49 000 forint kártérítés megfizetésére, továbbá perköltséget is igényelt.

[10] Keresete indokául előadta, hogy véletlenül lépett a lábpedálra, a baleset ennek eredményeként következett be. Vitatta a munkaeszköz munkavédelmi szempontból való megfelelőségét, továbbá azt, hogy a munkavédelmi oktatása megtörtént volna. Kifejtette, hogy munkavégzése kötött, monoton volt, emiatt fokozottan kellett figyelnie, hogy ne keletkezzen selejt.

[11] A jövedelempótló járadékkal kapcsolatban előadta, hogy sikerült elhelyezkednie a (cég neve)-nél 2021. január 25-től, jövedelemkiesése pontosan meghatározható.

[12] További kártérítési igénye alapjául megjelölte, hogy fodráshoz kellett járnia, mivel a haját egy időben nem bírta maga ápolni. Ez hét hónapon keresztül havi 7 000 forint költséget jelentett a számára, az ebből eredő kára mindösszesen 49 000 forint.

[13] A sérelemdíj alapjául a testi épség és az egészség megsértését jelölte meg. Kifejtette, hogy teljes értékű munkát már nem fog tudni végezni, egészségi állapota romlott, jobb keze mutatóujja használhatatlanná vált. Jobb keze mozgásában korlátozott, hamarabb fárad, gyengébb és jobbkezes lévén minden mozdulatot újra kellett tanulni. Háztartási, kerti munkát nehezen tud végezni, végzettségének megfelelő (számítógépkezelő, gyögmasszőr) munkakörben nem tud elhelyezkedni. Unokájával kedvenc időtöltése, rajzolás, festés, legozás, nehezebben megy, párkapcsolatot nem tud kialakítani, hisz a csonkolás miatt nem érzi magát teljes embernek, kisebbségi érzése alakult ki.

[14] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Kifejtette, hogy a felperes magatartása ellentétes volt a munkavédelmi oktatáson elhangzottakkal, a gépkezelésre vonatkozó és a felperes által is ismert szabályokkal, mert nem volt figyelemmel arra, hogy a munkavégzés során csakis a rendelkezésre álló segédeszközzel nyúlhatott volna a tokmányba, tehát a káresemény bekövetkezése kizárólag a felperes el nem hárítható magatartásának a következménye volt.

[15] Hivatkozott a (város neve)-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztály határozatára, melyben a nyomozó hatóság a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének gyanúja miatt ismeretlen tettséssel szemben folytatott nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette.

[16] A II. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségre kötelezését kérte. Ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy az ellenőrzési körén kívül esett a balesetet okozó körülmény, illetve a balesetet a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta. A felperes az I. rendű alperes részére végzett munkát, őt terhelte a foglalkoztatási kötelezettség, az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése.

[17] Kifejtette, hogy a felperes felépülését követően az alperesek biztosították a további munkavégzés lehetőségét, a feltételek adottak voltak, hisz az orvosi dokumentumok szerint a felperes sebe rendben gyógyult.

[18] Az I. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító a kereset elutasítását kérte, valamint perköltség iránti igényt is érvényesített. Vitatta az I. rendű alperes kártérítési felelősségének fennállását.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[19] A Gyulai Törvényszék 7.M.70.023/2020/132. számú ítéletével kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 2021. január 25-től december 31-ig tartó időszakra egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek hátralékos jövedelempótló kártérítési járadék címén 283 028 forintot, továbbá 2022. január 1-től kezdően a jövőre nézve folyamatosan, havonta előre esedékesen havi bruttó 24 055 forintot azzal, hogy az első részlet az ítélet kézbesítéstől számított 15 napon belül esedékes. Kimondta, hogy a jövőben esedékes kártérítési járadék megfizetésére kötelező rendelkezés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

[20] Kötelezte továbbá az I. és II. rendű alpereseket, hogy – ugyancsak egyetemlegesen – fizessenek meg a felperesnek 25 200 forintot kártérítés, 1 800 000 forintot sérelemdíj címén. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, továbbá úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a saját perköltségét.

[21] Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, valamint a beavatkozót, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 236 805 forint előlegezett költséget, míg a további 236 805 forint állam által előlegezett költség az állam terhén marad. Rendelkezett az eljárási illeték viseléséről is.

[22] Az indokolásban idézte a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 166., 167. §-ait, valamint a II. rendű alperessel, mint kölcsönbe adóval kapcsolatban a 218. és 221. §-ait. Hivatkozott az 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 54. és 60. §-aira is.

[23] A becsatolt okiratok és a kihallgatott tanúk vallomásai alapján megállapította, hogy a felperes elméleti és gyakorlati munkavédelmi oktatása igazolást nyert, a felperes tudta, hogy megfelelő eszköz nélkül nem nyúlhat be a veszélyes térbe, gyakorlott volt a munkafolyamat tekintetében.

[24] A kirendelt szakértő véleményéből arra következtetett, hogy a munkabalesetkor a perrel érintett esztergagép nem volt megfelelő, mert az ésszerűen előrelátható rendellenes használat mellett veszélyt jelentett a felperes testi épségére, és ez volt a munkabaleset bekövetkezésének elsődleges oka. A gép átalakításával több lehetőség is lett volna a baleset elkerülésére. A felperes esetében a rotáció, illetve gyakoribb szünetek beiktatása a kötött ütemű munkavégzés enyhítésére szükséges lett volna, illetve a balesetben az is közrehatott, hogy két egymással 180 fokkal szemben álló megmunkáló gépet kellett a felperesnek kiszolgálnia teljesítménykényszer mellett. Az, viszont, hogy a felperes eszköz nélkül benyúlt

a veszélyes részbe, miközben az indító pedálra rálépett, a részéről valósított meg „oki szerepű” rendellenes használatot.

[25] Mérlegelve a munkáltató részéről fennálló objektív kártérítési felelősséget, az I. r. alperes, valamint a felperes vétkes közrehatását az I. és II. rendű alperesekre terhesebben 60-40 %-os kármegosztást alkalmazott.

[26] A jövedelempótló kártérítési igény, fodrász költséggel kapcsolatos kártérítési igény, valamint a sérelemdíj alapját képező tényállás megállapításakor a felek és a beavatkozó által elfogadott igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításaiból indult ki.

[27] A keresetpótló járadék összegének meghatározásakor számításba vette az elmaradt, majd az új munkáltatónál később elért jövedelmet, azok különbözetét, valamint a járulékszámítási szabályokat. Ez alapján a kármegosztás arányainak megfelelően határozta meg az alpereseket terhelő hátralékos, és a jövőre nézve esedékes jövedelempótló kártérítési járadék összegét.

[28] A fodrász igénybevételével kapcsolatos kártérítésnél szintén figyelembe vette a kármegosztási arányt.

[29] A sérelemdíj tekintetében rögzítette, hogy jelentősége van az I. rendű alperes magatartásával kapcsolatban a felróhatóság mértékének, e körben a megállapított munkabiztonsági szabályszegéseknek, de a mérlegelési körbe tartozik a felperes vétkes közrehatása is. Értékelte továbbá a felperes testi épségének, egészségének sérelmével, életminőségével, munkavégzési képességével és elhelyezkedési esélyeivel kapcsolatban mutatkozó hátrányokat is.

[30] A perköltség viseléséről történő döntésnél figyelemmel volt a pernyertesség-pervesztesség arányára, illetve a sérelemdíj esetében arra, hogy a felperes által kért összeg túlzott volt ugyan, de nyilvánvalóan eltúlzottnak nem tekinthető.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[31] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek fellebbezést terjesztettek elő.

[32] Az I. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az eljáró bíróság új eljárásra és újhatározat hozatalára történő utasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, harmadlagosan pedig szintén az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a jövedelempótló kártérítési járadék, valamint a sérelemdíj mérséklését, a járadék tekintetében véghatáridő kiszabását kérte. Első- és másodfokú perköltséget is felszámított. A hatályon kívül helyezés indokaként kifejtette, hogy a tényállás az elsőfokú bíróság által nem került pontosan tisztázásra, a kirendelt szakértő ugyanis a szakvéleményben és annak kiegészítésében elfogult, téves és szakmailag megalapozatlan megállapításokat tett, ami miatt a szakvélemény nem alkalmas arra, hogy a tényállás alapjául szolgáljon.

[33] Tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor (szakértő 1 neve) igazságügyi szakértő nyilatkozatát elfogadva, őt elfogulatlannak ítélte, hisz magából a szakértői véleményből, annak kiegészítéseiből is kiderül a szakértő nagyfokú sértettsége.

[34] Álláspontja szerint a perben nevesített esztergagép védelmi berendezései és az azon végzett munka szabályozása megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek. Hivatkozása szerint az ügy objektív megítélése szempontjából (szakértő 2 neve) igazságügyi szakértő által készített szakvélemény alkalmas a munkabaleset háttérének megfelelő módon történő megítélésére. Kifejtette, hogy a munkabaleset bekövetkezéséhez egy szabálytalan, hirtelen kivitelezett, koordinálatlan mozdulatsor vezetett.

[35] Rámutatott, hogy a technológiai művelet sor a következőképpen történik: a munkadarabot a megfogó készülékbe be kell helyezni, majd a gép baloldalán elhelyezett lábpedálra vezérelve indul a szorító pofa hidraulikus zárása. Ebben az időpontban a kezek a veszélyes tértől már eltávolodnak, a szorító pofa zársebessége 4 mm/secundum.

[36] Álláspontja szerint nem életszerű, hogy a felperes lábfeje a munkafolyamat során a lábpedálba volt bújtatva, ugyanis ez ergonómiai szempontból sem jó, illetve kényszertesthelyzetet eredményez. A lábpedál a ráeső tárgyak, illetve az esetleges véletlen rálépés ellen védelemmel ellátott.

[37] Nem indokolt, hogy két gép kiszolgálása esetén a felperes a lábát a lábpedálba behelyezze. Ez a felperesi cselekmény az I. rendű alperes ellenőrzési körén kívül eső körülmény, amely munkavédelmi szabályok maradéktalan betartása mellett életszerűen nem következhetett be és elfogadható kockázatként sem értékelhető.

[38] Érvelése szerint időkényszer a felperes esetében nem merülhet fel, hisz a dolgozók teljesítménye csoportnorma alapján, nem pedig egyénileg kerül értékelésre. A balesetet megelőző időszakban a teljesítmény 99,22, májusban 100,16 %, júniusban 102,71 % volt, amelyből látható a javuló tendencia, következésképpen a dolgozóknak nem kellett tartania a bérük csökkenésétől.

[39] Rögzítette, hogy a kirendelt (szakértő 1 neve) igazságügyi munkabiztonsági szakértő a szakvéleményében olyan megoldásokat említett, amelyek alkalmazását veszélyes munkaeszközök működtetése során javasolják. Ez a megközelítés nem gyakorlatias, hisz a lábpedállal történő zárás elfogadott műveletvezérlés, amit a fémipari feldolgozás során gyakran alkalmaznak. A munkadarab behelyezése közben a berendezés nem végez veszélyes mozgást, nem működik, várja az indító jelet.

[40] Hivatkozott az igazságügyi munkabiztonsági szakértői véleményre tett észrevétele alapjául szolgáló (szakértő 2 neve) igazságügyi szakértő véleményére, amely alapján indokoltnak látta új igazságügyi munkabiztonsági szakértő kirendelését.

[41] Az ítélet megváltoztatására irányuló kérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperest nem terheli felelősség a munkabalesettel kapcsolatban, azt kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta. Az elsőfokú bíróság nem helytállóan értékelte a beszerzett bizonyítékokat és bizonyos tényekből, így a felperesi közrehatás tényéből további tényekre helytelenül következtetett.

[42] A felperes személyiségi jogai megsértésével kapcsolatban rögzítette, hogy a magatartása nem áll okozati kapcsolatban a felperes testi épségének, egészségének megsértésével, így a sérelemdíj iránti igény is megalapozatlan.

[43] Harmadlagos kérelmével kapcsolatban azzal érvelt, hogy a sérelemdíj a bírói gyakorlat és az összegszerűség vizsgálatánál irányadó körülmények figyelembevétele mellett jelentősen eltúlzottnak mutatkozik, a jövedelemveszteség és a járadék összege bizonyítatlan, illetve semmi nem igazolja a véghatáridő nélküli járadék fizetésére vonatkozó kötelezettségét.

[44] Vitatta a törvényszék perköltség viselésével kapcsolatos indokait, hisz az ítélet rendelkező részében akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a perköltségét, míg az indokolásban rögzíti az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi követelés túlzott volt.

[45] A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetét utasítsa el, míg másodlagosan kérte, hogy a hátralékos jövedelempótló kártérítés, valamint a jövőre járó jövedelempótló kártérítési járadék és a sérelemdíj összegét mérsékelje, továbbá a havonta fizetendő jövedelempótló kártérítési járadék fizetése tekintetében határozzon meg véghatáridőt.

[46] Kifejtette, hogy a kirendelt igazságügyi munkabiztonsági szakértő véleménye hiányos, zömében általános következtetéseken nyugszik, továbbá a szakvéleményben fellelhető a szakértő sértődöttsége is. Állította, hogy az esztergagép, illetve az azon végzett munkafolyamat szabályozása megfelelt a 16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet 3. § (1) bekezdésében rögzített előírásoknak.

[47] Hangsúlyozta, a felperes a baleset bekövetkezésekor nem használta a tisztítás biztonságos ellátáshoz rendszeresített műanyag spatulát, holott az rendelkezésre állt. Az eszköz mellőzésével kapcsolatban kitérő válaszokat adott, indokként teljesítménykényszert és a hibás teljesítés elkerülését jelölte meg, azonban ezek oki szerepét a meghallgatott tanúk cáfolták.

[48] A lábpedállal kapcsolatos megállapítást tárgyi tévedésnek tekintette, ugyanis hivatkozása szerint az nem vezérelte az ajtót, mint védőburkolatot. Álláspontja szerint a felperes azon állítása, hogy lába szabálytalanul a lábpedálba volt bújtatva, igazolta, hogy a munkavédelmi előadáson elsajátított és a gyakorlatban alkalmazott mozdulatsor szándékos vagy súlyosan gondatlan megkerülése vezetett a balesethez.

[49] Érvelése szerint az előbbiekből következően a munkabaleset az I., különösen a II. rendű alperes ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény miatt következett be, ami a kidolgozott és alkalmazott munkavédelmi szabályok, rendelkezések maradéktalan betartása

mellett életszerűen nem történhet meg. Emellett a baleset okát a felperes szabálytalan és az alperesek által elháríthatatlan magatartásában is látta. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tényekből helytelen, részben iratellenes következtetést vont le, így megállapításai megalapozatlanok.

[50] A beavatkozó fellebbezési észrevételében egyetértett az I. rendű alperes által előadottakkal. Kérte az ítéltáblát, hogy az elsőfokú döntést megváltoztatva a felperes keresetét utasítsa el, és kötelezze megbízási szerződés alapján az első és másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

[51] Hangsúlyozta, hogy a perben felhasznált munkabiztonsági szakvélemény hiányos, homályos és önellentmondó, így összességében aggályos, az ezekből levont következtetések tévesek. A szakvélemény és azok kiegészítései sem tartalmazzák, hogy a munkaszervezés és a használt gép kialakítása körében milyen jogszabály megsértése róható az I. rendű alperes terhére, hisz a termelési folyamat az elmúlt években valamennyi hatósági vizsgálaton megfelelt. A kiegészített szakvélemény sem jelöli meg a CNC megmunkáló központ, illetőleg a munkadarab befogó készülék kialakítására, működtetésére vonatkozó konkrét, speciális szakmai szabályokat, gépbiztonsági előírásokat. Aggályosnak tartotta, hogy az elsőfokú eljárás adatai alapján a kirendelt szakértő nem rendelkezett a perbeli munkaeszköz vizsgálatához, annak szakmai megítéléséhez szükséges szakismeretekkel.

[52] Kiemelte, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján a felperes kis vagy közepes fizikai erőfeszítéssel járó munkavégzésre alkalmas, tanult szakmái közül az élelmiszer és illatszerbolt eladó szakmában, valamint masszőr munkakörben korlátozás nélkül foglalkoztatható. Az unokával való közös játék, edzőterembe járás, étterembe járás tekintetében fizikai korlátozottsága nincs.

[53] Meggyőződése szerint az igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításait a sérelemdíj összegének megállapításakor az elsőfokú döntés túlértékelte.

[54] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a felperes kárenyhítési kötelezettségét, állította, hogy a közvetlen környezetében (például (település neve) a Lidl boltjában) bolti eladót keresnek 6 órás munkakörben havi 340 000 forint munkabérért.

[55] Kifogásolta, hogy nem került vizsgálatra az elsőfokú eljárásban az sem, hogy a felperesnek hány év munkaviszonya van, ugyanis a nőknél 40 éves munkaviszony esetén nyugdíjazásra törvényi lehetőség nyílik.

[56] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, valamint az alperesek perköltségére való kötelezését kérte. Kifejtette, hogy a bíróság részletes, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárás eredményeként hozta meg a döntését. Kiemelte, hogy az I. rendű alperes által javasolt (szakértő 2 neve) szakértő magánszakértői szakvéleményét a bíróság a perben nem vette figyelembe, de a kirendelt igazságügyi szakértő a szakvéleményben és annak kiegészítésében világosan és aggálytalanul válaszolta meg a kérdéseket.

[57] Hangsúlyozta, hogy a forgács eltávolítására rendszeresített spatula szükséges, de nem elégséges eszköz volt, hisz kizárólagos eszközként való használata a selejtmentes gyártást nem garantálta. Az I. rendű alperes elvárása olyan mértékű teljesítmény fokozására készítette őt és munkatársait, amely a balesetéhez vezetett.

[58] Kitért arra, hogy az igazságügyi munkabiztonsági szakértői vélemény lényege, hogy a gép munkavédelmi szempontból nem volt biztonságos a baleset bekövetkezésekor, de az átalakítást követően sem.

[59] Az igazságügyi orvosszakértő megállapította, hogy a felperes üzemi baleseti eredetű egészségkárosodása 8 %-os mértékű, foglalkoztathatósága vonatkozásában kizáró körülmény a kezek finom manipulációs tevékenységét igénylő munkakörök, továbbá életkorára tekintettel új szakma tanulása tőle nem várható el. Életminősége maradandóan károsodott.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[60] Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése alaptalan.

[61] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre, azok korláta között gyakorolta figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésekből következően az ítéltábla számára nemcsak az jelent korlátot, hogy a felek a másodfokú bíróságtól milyen döntés meghozatalát kéri, hanem azt is, hogy azt milyen indokkal, illetve milyen jogszabálysértésre hivatkozással teszik.

[62] A fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[63] Az ítéltábla az I. r. alperes Pp. 381. §-ára alapított hatályon kívül helyezésre irányuló kérelmét, amelyet azzal indokolt, hogy az eljárásban beszerzett igazságügyi munkavédelmi szakértői vélemény szakmaiatlan, hiányos, valamint az igazságügyi szakértő sértettsége miatt elfogult az alperesekkel szemben, alaptalannak találta a következők miatt.

[64] A szakvélemény értékelésének szabályait a Pp. 316. §-a tartalmazza, az elsőfokú bíróságnak tehát az ebben foglaltak alapján kellett eljárnia.

[65] Az előbbi § (3) bekezdésének a fellebbezés hivatkozásai szempontjából releváns rendelkezései értelmében bizonyítékként a kizárt szakértő szakvéleménye, illetve az aggályos szakvélemény nem vehető figyelembe.

[66] A kirendelt igazságügyi munkabiztonsági szakértő kizárására irányuló alperesi indítványokat az elsőfokú bíróság a 76. és a 130. sorszámú végzéseivel elbírálta, a kizárást megtagadta. Határozatának indokaival az ítéltábla egyetért. Az alperesek fellebbezési hivatkozásaira tekintettel hangsúlyozza, az elsőfokú bíróság helyes érvelésének megfelelően a szakértő elfogultságának megítélése során lényeges körülmény, hogy „sértettsége” a szakvélemény és annak kiegészítései elkészítését követően mutatkozott meg nyilvánvalóan, és azt egyértelműen az alperesek szakvélemény elkészítése utáni magatartása váltotta ki. Ezen nyilatkozatát a szakértő 2021. november 19-én tette, az ezt megelőzően elkészített szakvéleményt az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el ítélete alapjául, megalapozottan utalva arra, hogy a később kialakult elfogultságnak nincs visszaható hatása a szakvélemény elkészítésének idejére, a szakértő alperesekkel szemben később kialakuló szubjektív érzete ugyanis nem befolyásolhatta őt a szakvélemény készítése idején a tárgyilagos véleménynyilvánításban.

[67] Az pedig, hogy a szakvélemény mikor aggályos, a Pp. 316. § (1) bekezdése alapján dönthető el, amely szerint a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos, ha

a) hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit,

b) homályos,

c) önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy

d) egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér.

[68] Az elsőfokú bíróság e körben is helyesen értékelte a szakvéleményt, az ítéletben számot adott ennek indokairól, amelyek közül az ítéltábla nyomatékosan kiemeli a következőket. Egyrészt a kiegészített szakvélemény a különleges szakértelmet igénylő és szükséges kérdéseket világosan és érthetően megválaszolta, a releváns tényállás tisztázásához szükségtelen kérdések megválaszolása viszont nem volt indokolt. Másrészt a kirendelt szakértőtől származó szakvélemény aggályosságának igazolására becsatolt (szakértő 2 neve) magánszakértő szakvéleménye a Pp. 316. § (3) bekezdése értelmében nem volt bizonyítékként figyelembe vehető, mert a törvény rendelkezése ellenére, illetve a szakértőkről szóló fejezetben foglalt megsértésével került benyújtásra. Ennek oka, hogy – az elsőfokú bíróság 70., 77/I. és 93/II. sorszámú végzéseiben kifejtett helyes indokoknak megfelelően – az utólagos bizonyítás Pp. 220. § (2) és (3) bekezdésében, illetve a magánszakértő alkalmazásának Pp. 302. § (5) bekezdésében foglalt feltételei nem álltak fenn, ennek ellenkezőjére egyébként fellebbezésükben az alperesek sem hivatkoztak.

[69] A kirendelt szakértő szakvéleményéből tehát a baleset körülményei és okai a szükséges mértékben és egyértelműen megállapíthatóak voltak, a szakvélemény tehát nem volt hiányos, vagy homályos, a szakértő megállapításai önmagával, vagy egyéb, a szakkérdés szempontjából releváns bizonyítékokkal nem voltak ellentétesek, illetve azok helyességéhez – a később kifejtendőkre is figyelemmel – kétség nem fér, ezért az elsőfokú bíróság e tekintetben is helyesen fogadta el az abban foglaltakat ítélete alapjául.

[70] A fentiekből következően az elsőfokú bíróság a szakvélemény értékelésekor nem sértette meg a Pp. 316. §-ának irányadó rendelkezéseit. Nem történt tehát az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ügy érdemére kiható lett volna, és ilyenként az ítélet hatályon kívül helyezését indokoltá tenné.

[71] Az érdemi elbírálásra irányuló fellebbezési kérelmek körében az alperesek hivatkozásai részben szintén tévesek voltak.

[72] E tárgykörben a kiindulópontot az Mt. 166. § (1) bekezdésében foglalt alapvető felelősségi szabály adja, amely szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

[73] Az előbbi jogszabályi rendelkezésben megfogalmazott munkáltatói felelősség ún. objektív, azaz vétkesség nélküli felelősség, vagyis a munkáltatói oldalon a felelősség fennálltának szempontjából nem merül fel feltételként a vétkesség kérdése. A munkáltató felelősségéhez mindössze a következő feltételek szükségesek:

- a munkaviszony fennállása,
- a kár keletkezése,
- a munkaviszony és a kár közötti okozati összefüggés fennállta, továbbá hogy
- a munkáltató ne tudja kimenteni magát.

[74] Hangsúlyozandó, hogy az első három feltétel bizonyítása a munkavállaló érdekében áll, míg az utolsó bizonyítása az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján a munkáltató kötelezettsége.

[75] A felek között nem volt vitás a munkaviszony fennállta.

[76] Igazságügyi szakértői véleménnyel bizonyítottan a felperes egészségi állapotában baleset miatt romlás következett be, amivel összefüggésben a felperes vagyoni és nem vagyoni hátrányként jövedelemvesztést, fodrász költséget, illetve egészségserelmet állított. Ezek ténszerűségét önmagában az alperesek fellebbezésükben túlnyomó részt nem vitatták, mindössze a jövedelemvesztés bizonyítatlanságára utalt az I. rendű alperes, azt azonban a becsatolt okiratok igazolták. A kár és a nem vagyoni hátrány keletkezésének ténye tehát szintén bizonyított.

[77] A kár és a nem vagyoni hátrány eredőjeként megjelölt baleset ugyancsak nem vitatottan munkavégzés közben történt, vagyis a munkaviszony és a kár közötti oksági lánc egyik eleme fennáll. Az oksági láncolat másik eleme a baleset és a kár, illetve a nem vagyoni

hátrány közötti okozati összefüggés. E körben azonban a felperes bizonyítási kötelezettségének csak részben tett eleget.

[78] Az alperesek a fodrász igénybevételevel kapcsolatos kártérítési összegre csupán általános vitatást tettek azzal, hogy az I. rendű alperes a másodlagos, a II. rendű alperes pedig az elsődleges fellebbezési kérelme szerint az elsőfokú ítélet megváltoztatása mellett a kereset teljes elutasítását kérte. E körben az oksági kapcsolat szempontjából az a perdöntő, hogy az igazságügyi orvosszakértő véleménye igazolta, a fodrász igénybevétele 24 hétig indokolt volt. E kártétel tekintetében tehát az okozati összefüggés bizonyított.

[79] Ugyancsak az igazságügyi szakértői véleménnyel bizonyított a felperes balesete és egészségének részbeni sérelme közötti okozati összefüggés.

[80] Helytálló volt azonban az alperesek és a beavatkozó érvelése azzal kapcsolatban, hogy a felperes jövedelemvesztesége nem áll összefüggésben a balesettel.

[81] E körben kiemelendő, hogy a felperes teljes járadékigénye a munkaviszonya megszüntetését követő időszakra vonatkozott.

[82] A becsatolt felmondásból kitűnően azonban a felperes munkaviszonyának megszüntetésére nem a baleset miatt, hanem – attól és az annak eredményeként bekövetkező egészségi állapotromlásától teljesen függetlenül – a munkahelyi kölcsönzéssel kapcsolatos változások miatt került sor.

[83] Azt viszont, hogy az ezt követően elért jövedelme a balesettel összefüggő okból alacsonyabb, mint korábban, a felperes az ő érdekkörébe tartozó bizonyítási kötelezettség és az erre történő figyelmeztetés ellenére nem bizonyította. Az a körülmény ugyanis, hogy a felperes munkaviszonyának balesettel össze nem függő okból történő megszüntetése után alacsonyabb jövedelemmel járó munkahelyen helyezkedett el, önmagában nem teremt összefüggést a baleset és a keresetvesztés között. Ugyanakkor az igazságügyi orvosszakértői vélemény azt igazolta, hogy a felperes balesettel összefüggő egészségkárosodása csekély mértékű, mindössze 8 %-os, illetve tanult szakmái közül az ételkészítés és illatszerbolti eladó szakmában, továbbá a masszőr munkakörben korlátozás nélkül foglalkoztatható lenne. Az ezzel ellentétes állítását, illetve az elhelyezkedési nehézségekkel kapcsolatos érvelését a felperes semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, a bizonyítatlanságot pedig a Pp. 265. §. (1) bekezdése alapján a felperes terhére kellett értékelni, ami azzal a következménnyel jár, hogy a jövedelemvesztés és a baleset közötti összefüggésre vonatkozó felperesi állítás valószínűsíthetően nem volt elfogadható.

[84] Mindezekre tekintettel a munkaviszony és kár közötti okozati összefüggés csak a fodrász költség és a nem vagyoni hátrány vonatkozásában volt megállapítható.

[85] A kimentési okok tekintetében az alperesek fellebbezésükben lényegében két, általuk nem egyértelműen külön választott körülményre hivatkoztak, nevezetesen, hogy a munkabaleset ellenőrzési körükön kívül eső olyan körülmény miatt következett be, amely

életszerűen nem fordulhat elő, illetve a balesetet kizárólag a felperes részükről elháríthatatlan magatartása okozta.

[86] Ezért fontos hangsúlyozni, az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján a munkáltató akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[87] Az egyes pontokban szereplő körülményeknek együttesen kell fennállniuk, bármelyikük hiánya az adott pont szerinti mentesülést kizárja.

[88] Az ellenőrzési kör tekintetében a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény II. 2. pontja ad támpontot. Eszerint a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a feladatainak ellátása, az ezzel összefüggő személyi magatartást, a munka megszervezése, a termeléshez (munkavégzéshez) szükséges anyag, felszerelés, berendezés, energia tulajdonsága, állapota, mozgatása, működése általában a termelés kockázata. Általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen (székhelyen stb.) kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, ideértve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, növény, állat, talaj, valamint a munkáltató által üzemen tartott, vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény. A közlekedéssel összefüggő – előbbieken kívüli – körülmények általában nem tartoznak a munkáltató ellenőrzési körébe.

[89] Az ellenőrzési kör fogalmaként minden olyan objektív tényt és körülményt érteni kell, amelynek alakítására a munkáltatónak lehetősége van. Ennek értékelése során a baleset közvetlen okát és a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kell, a munkamódszer megválasztását az ahhoz biztosított munkaeszközt, a munkavállalói létszámot, szakismeretet, mert ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, így arra befolyása, ráhatása van (EBH 2018.M.20.).

[90] A fentiek értelmében, mivel a baleset a munkavégzéshez az I. rendű alperes által biztosított gép működésével és a felperes, mint munkavállaló munkavégzés közbeni magatartásával összefüggésben történt, a baleset a munkáltató ellenőrzési körén belülinek minősül. Emiatt viszont a 166. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kimentési ok további elemeinek vizsgálata szükségtelenné vált, hiszen az ellenőrzési körön kívüliség hiánya következtében e pont alapján a munkáltató már semmiképpen nem mentesülhetett a felelősség alól.

[91] Helytelenül hivatkoztak az alperesek másik kimentési okként a felperes kizárólagos elháríthatatlan magatartására is. Bár (szakértő 1 neve) igazságügyi szakértő

szakvéleményéből kitűnően a felperes magatartása is hozzájárult a balesethez, annak kizárólagossága és elháríthatatlansága azonban nem állt fenn.

[92] A szakértő előbbi megállapítása – az alperesek téves hivatkozásaival szemben – a következők miatt nem volt aggályos.

[93] A szakértői véleményben, valamint az alperesek fellebbezéseiben is felhívott, a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint gép vagy részben kész gép csak akkor hozható forgalomba vagy helyezhető üzembe, ha megfelel az e rendelet szerinti biztonsági és egészségvédelmi előírásoknak, és rendeltetésszerű összeszerelés, karbantartás és használat, vagy az észszerűen előrelátható rendellenes használat mellett nem veszélyezteti a személyek, állatok életét, testi épségét, egészségét és a vagyonbiztonságot, valamint adott esetben a környezetet. E jogszabályi rendelkezés tehát kettős követelményt állít a gépek alkalmazásával kapcsolatban, egyrészt, hogy megfeleljen az e rendelet szerinti biztonsági és egészségvédelmi előírásoknak, másrészt, hogy ezen felül se veszélyeztesse a személyek, állatok életét, testi épségét, egészségét, a vagyonbiztonságot, illetve a környezetet. Utóbbi szempontból a rendeltetésszerű és az észszerűen előrelátható rendellenes használatot tekinti figyelembe vehetőnek.

[94] Az, hogy a munkavállaló a munkavédelmi szabályok ellenére forgó vagy mozgó alkatrészekbe nyúl, az észszerűen előrelátható rendellenes használat körébe tartozó körülmény, hiszen az adott esetben is a munkáltató kifejezett tiltást fogalmazott meg utasításaiban az ilyen magatartásokkal kapcsolatban. Ha pedig tiltást fogalmazott meg, az azt jelenti, hogy számolt a munkavállalók e körben előforduló szabályszegésére, azaz észszerűen előre látta annak lehetőségét.

[95] Az előbbiekből következően pedig a munkáltatónak gondoskodnia kellett volna arról, hogy ezen észszerűen előrelátható rendellenes használatot kiküszöbölje. Ezt pedig csak oly módon valósíthatta volna meg, ha olyan védőberendezést, védelmi intézkedést alkalmaz, amely nem csak azt zárja ki, hogy a munkavállaló a gép bármely forgó vagy mozgó, a munkavállaló életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas alkatrészeihez hozzáférjen azok működése közbe, hanem azt is, hogy azokat működésbe hozhassa a saját életét, testi épségét veszélyeztetve. Az pedig, hogy a felperes a munkadarabot befogó gép-elemet a lábpedál megnyomásával zárni tudta, mielőtt az ujját kihúzta volna abból, egyértelműen igazolja, hogy a munkáltató nem tett eleget az előbbiekből szerinti követelményeknek. Ezzel pedig megszegte az idézett jogszabályi rendelkezést, vagyis jogszabálysértően járt el.

[96] A lényegében az előbbi gondolatmeneten alapuló szakértői vélemény tehát megalapozott, és az e körben tett megállapítása mindenképpen alapul szolgálhat az ítéleti tényállás megállapításához.

[97] Azt, hogy a 3. § (1) bekezdésnek megfelelő követelmények teljesítése ténylegesen megoldható lett volna, bizonyítja egyrészt a szakértői vélemény ezzel kapcsolatos ugyancsak aggálytalan és megfelelően indokolt megállapítása, másrészt az a körülmény is, hogy a balesetet követően maga az alperes is talált megoldást – ha nem is teljesen megfelelőt – a gép biztonságosabbá tételére.

[98] Ismételen hangsúlyozva, hogy (szakértő 2 neve) magánszakértő szakvéleménye bizonyítékként nem volt figyelembe vehető, csupán utal az ítéltábla arra, hogy e szakvélemény is tartalmaz megállapítást arra nézve, hogy a perbeli gép „... lehetett volna még kisebb kockázatú is azzal, ha kisebb a szabad nyílás, vagy ha a befogó készülék zárását a betanított dolgozó általi működtetésre összekapcsolja a munkatér védőburkolattal”. E szakvélemény tehát figyelembevétele esetén sem eredményezhette volna az alperesek azon állításának bizonyítását, hogy a perben érintett gép védelmi berendezési és az azon végzett munka szabályozása mindenben megfelt az idézett jogszabályi rendelkezésnek.

[99] Mindezt – a vizsgált jogszabályi rendelkezés megfogalmazásából kitűnően – nem befolyásolja, hogy a gép veszélyesnek minősül-e, megfelel-e bizonyos szabványoknak, vagy hogy a lehetséges jogszabálynak megfelelő védelem kialakítása gyakorlatias-e vagy sem. Ezért az előbbiekkal kapcsolatos alperesi hivatkozások nem foghattak helyt.

[100] Az előbbiek összességében tehát azt igazolják, hogy a felperes – ugyan szintén vétkes – magatartása sem kizárólagos, sem elháríthatatlan oka nem volt a balesetnek, emiatt az alperesek az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem mentesülhetnek a felelősség alól.

[101] Valamelyik mentesülési ok bizonyításának hiányában az alperesek kártérítési felelőssége – a munkaviszonnyal bizonyítottan okozati összefüggésben álló károk tekintetében – fennáll, ezért az I. rendű felperes másodlagos, illetve a II. rendű felperes elsődleges, a felperes keresetének teljes elutasítására vonatkozó fellebbezési kérelme egészében nem, csak a balesettel okozati összefüggésben nem álló jövedelempótló kártérítési igény tekintetében volt megalapozott.

[102] Az előbbi fellebbezési kérelmek részbeni megalapozottságát eredményezhette volna még – kizárólag a fodrász költség tekintetében – a kármegosztás arányának módosítása, figyelemmel arra, hogy az Mt. 167. § (2) bekezdése szerint a munkáltatónak nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Az alperesek fellebbezési érvei közül e körben mindössze az volt figyelembe vehető, hogy kifogásolták, a szakértő a baleset okaként nevesítette, a teljesítménykényszert.

[103] Az ítéltábla megítélése szerint azonban az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a kármegosztás arányának meghatározásánál a munkáltató objektív felelősségét, az általa elkövetett munkavédelmi szabálysértést és a felperes vétkes közrehatását. Jelentősen közrehatott a balesetben a felperes azon nem szakvéleménnyel igazoltan jogszabálysértő magatartása, hogy a lábát a lábpedálba bebújtatva tartotta és emiatt egy véletlen mozdulattal rányomott arra, amely elindította a befogó működését. Bár jelentős volt ez a közrehatás, azonban így is kisebb volt a felperes közrehatásának a súlya az I. rendű alperesnél felmerült objektív felelősséghez és az emellett történő munkabiztonsági szabályszegéshez képest.

[104] Az elsőfokú bíróság által megállapított az alperesekre terhesebben 60-40 százalékos kármegosztási arányon nem változtatott volna az sem, ha mellőzzük a

teljesítménykényszerrel kapcsolatos szakértői megállapítást, az objektív felelősség és az alperesi vétkes magatartás mellett ez sem eredményezett volna az alperesre kedvezőbb ítéletet, ezért az alperesek előbbiekkal kapcsolatos fellebbezési hivatkozása nem releváns.

[105] Az ítéltábla nem találta megalapozottnak az alperesek és a beavatkozó sérelemdíj leszállítására vonatkozó fellebbezését sem. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a sérelemdíj mértékének meghatározásánál helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az ismert tiltás ellenére eszköz nélkül nyújt a veszélyes térbe, továbbá, hogy az I. rendű alperes munkabiztonsági szabályt szegett meg, azaz mindkettőjük oldalán merült fel vétkes magatartás. Ugyancsak helyesen vonta értékelési körébe, hogy a baleset következtében a felperes testi épsége, egészsége sérült, életminőségével, munkavégzési képességgel elhelyezkedési esélyei hátrányosan változtak, továbbá maradandó sérülésként a jobbkezes felperes jobb kéz mutatóujja csonkolódott.

[106] A sérelemdíj összegének meghatározásakor szem előtt tartandó, hogy a sérelemdíjnak reparatív funkciója van, biztosítania kell a személyiséget ért testi, lelki negatív irányú változások, illetve a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásának kompenzációját (PJD 2017.3.).

[107] A sérelemdíj e funkcióján túl a magánjogi büntetés szerepét is be kell hogy töltsen a hasonló jogsértések megelőzése érdekében (BH 2019.268.). A sérelemdíjban marasztalás lehetőségét biztosító törvényi rendelkezések céljának az a jogalkalmazás felel meg, amely nem marasztal olyan alacsony összegű sérelemdíj megfizetésére, amely egyrészt nem alkalmas a sérelem kompenzálására, sem pedig a jogsértéstől visszatartó preventív hatás kifejtésére (Nagykommentár a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, Vékás Lajos/Gárdos Péter Ptk. 2:52§-hoz fűzött kommentár 3/b. pont)

[108] Mindezen mérlegelési szempontokra tekintettel az 1 800 000 forint összegű sérelemdíj alkalmas arra, hogy kettős funkcióját betöltve a felperes életében bekövetkezett hátrányokat kompenzálja, és a magánjogi büntetőjelleget is érvényre juttassa, ezért annak csökkentésére az ítéltábla nem látott módot.

[109] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (1) és (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperes jövedelempótló kártérítési járadék megfizetése iránt előterjesztett kereseti kérelmét elutasította, egyebekben azonban az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[110] Az I. r. és II. r. alperesek, valamint a beavatkozó helytállóan kifogásolták fellebbezésükben a perköltség számítását, és a viseléséről való rendelkezést.

[111] A perköltség számítása a megváltoztatásra tekintettel az alábbiak szerint történt.

[112] A felperes keresetében havi 110 000 forint jövedelempótló járadékot (amelynek egy évi összege 1 320 000 forint, a hátralék összege 283 028 forint), továbbá 6 000 000 forint sérelemdíjat és 49 000 forintot egyéb kártérítést igényelt, amely alapján az elsőfokú eljárásban a Pp. 21. § (1) bekezdésére és (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel

pertárgyértékként 7 652 028 forint határozható meg. A megváltoztatás következtében a felperes kereseti kérelméből 1 800 000 forint sérelemdíj és 25 200 forint kártérítés tekintetében lett pernyertes, így a pernyertesség-pervesztesség aránya 24-76 %, a felperesre terhesebben. Mivel a felperes követelése az előbbiek alapján már nyilvánvalóan eltúlzottnak minősül, a Pp. 83. § (3) bekezdése nem volt alkalmazható, ezért az ítéltábla 83. § (2) bekezdésének megfelelően a pernyertesség-pervesztesség arányát tekintette irányadónak a perköltség meghatározásánál.

[113] Az elsőfokú eljárásban a felperes és az I. és II. rendű alperesek, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a. pontja alapján kérték megállapítani a perköltséget azzal, hogy egyik képviselő sem köteles áfa fizetésére. A pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján az I. és II. rendű alperest is 198 950 forint perköltség különbözet illeti meg.

[114] A beavatkozó ellenkérelmében az elsőfokú eljárásban 302 450 forint megbízási díjat és tárgyalásonként 14 000 forint költséget kívánt érvényesíteni. Az elsőfokú eljárásban öt tárgyaláson vett részt, amely 70 000 forint, így az összköltsége teljes pernyertesség esetén 372 850 forint lett volna, a pernyertesség-pervesztesség arányát figyelembe véve a beavatkozó 193 882 forint perköltség különbözetre jogosult.

[115] Az elsőfokú eljárásban az eljárás illetéke 459 120 forint volt, amely illeték megosztása a pernyertesség-pervesztesség arányainak figyelembevételével akként alakult, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosultsága miatt 348 930 forint az állam terhén marad, míg 110 190 forintot az I. és II. rendű alperesek és a beavatkozó kötelesek egyetemlegesen megfizetni a NAV külön felhívására az állam javára.

[116] Az elsőfokú eljárásban állam által előlegezett költségként felmerült 473 610 forint, ezen összegből a túlnyomórészt pervesztes felperes helyett 359 940 forintot az állam visel, míg a fennmaradó 113 670 forintot az alperesek kötelesek megfizetni egyetemlegesen a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására.

[117] A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke a következő módon alakult: egy évi járadék összege 288 660 forint, a járadék hátraléka 283 028, 25 200 forint kártérítés, valamint 1 800 000 forint sérelemdíj, így ez mindösszesen 2 396 888 forint. A másodfokú eljárásban 24 %-ban pervesztes lett a felperes, míg 76 %-ban pernyertes, így a túlnyomó részt pervesztes alperesek kötelesek a felperes részére perköltséget fizetni. A felperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a. pontja alapján kérte a perköltsége felszámítását, amely ezen számítást követve 31 160 forintban határozható meg.

[118] Az első- és másodfokú perköltség viseléséről az ítéltábla a Pp. 83.§ (1), (2) bekezdése, az állam által előlegezett költségről és illetékről a Pp. 101. és 102. §-ai alapján döntött, az illeték szempontjából figyelemmel az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1), 42. § (1) bekezdés a) pontjára és a 46. § (1) bekezdésére is.

Szeged, 2022. július 12.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Gál Attila s.k.

Dr. Lengyel Nóra s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró